

Fra: WSO - Landsforeningen We Shall Overcome <post@wso.no>

Sendt: tirsdag 7. mai 2024 09:55

Til: Susanne Ulven Børsum <susanne.ulven.borsum@ffo.no>

Emne: Re: Innspillsmøte - høring om inkorporering av CRPD i norsk lov

Hei,

Innspill fra WSO.

WSO har dessverre ikke mulighet til å delta på innspillsmøtet i dag, så vi sender et kort skriftlig innspill til høringen i stedet.

Vi ønsker å kommentere på det som omhandler tolkningserklæringene.

I høringsutkastet står det nå; **Videre, bemerker vi at det vil være unaturlig å ta inn tolkningserklæringene i menneskerettsloven, da det ikke synes å være praksis for å ta de inn på denne måten. Ut over dette mener vi at tolkningserklæringene bør trekkes.**

WSO vil foreslå en noe tydeligere formulering på dette punktet.

Tolkingserklæringene er ikke reservasjoner til CRPD, så det eksisterer ikke egentlig tidligere praksis, så langt vi kjenner til har ikke Norge hatt tilsvarende tolkningserklæringer til andre konvensjoner. Det er uheldig å henvise til tidligere praksis som gjelder reservasjoner, da dette er en veldig viktig juridisk forskjell. Selv om tolkningserklæringene vil påvirke hvordan retten tolker konvensjonen også etter inkorporering, får det store konsekvenser hvis tolkingen blir gjort juridisk bindende som reservasjoner ved å føres inn i selve loven.

Vi foreslår i stedet å støtte seg på flertallets standpunkt, og foreslår konkret denne formuleringen;

Norges tolkningserklæringer er ikke avgitt som reservasjoner til CRPD, og FFO mener tolkningserklæringene ikke må tas inn i MR-loven. Vi støtter flertallet i synet på at det ikke er behov for presisering av tolkningserklæringene i norsk lov, og deler forståelsen at det også kan være en fare for at en slik tilføyelse kan virke dempende på anstrengelsene for å innføre virkemidler som reduserer behovet for slike tiltak som erklæringene gjelder. Ut over dette mener vi at tolkningserklæringene bør trekkes.

For mer kontekst viser vi til tidligere sendt innspill pr e-post 3. mai:

Hei,

Jeg beklager at vi ikke var til stede på møtet og ikke har vært aktivt inne i denne diskusjonen, grunnen er at jeg er bortreist frem til 20. mai. Men spørsmålet om tolkningserklæringene er jo helt sentralt for WSO, så derfor dette innspillet allikevel.

For WSO er det veldig viktig at spørsmålet om tolkningserklæringene adresseres, og at mindretallets forslag avvises.

Som medlemsorganisasjon av FFO er det også viktig for oss at FFO er tydelige på dette punktet.

Fordi det er et av spørsmålene myndighetene spesifikt ber om innspill på, er det vanskelig ikke å si noe om det.

Selv om vi også mener det er strategisk lurt å ikke ha hovedfokus på nødvendigheten av å trekke tolkningserklæringene i prosessen med inkorporering, må ikke dette føre til en svekkelse av CRPD i selve loven, og en sementering av tolkningen.

Det er helt avgjørende at dette ikke gjøres på en måte som gir/ kan tolkes som støtte til Norges tolkning av artikkel 12, 14 og 25.

Norges bastante tolkning av artikkel 12-14 og 25, i motstrid til hvordan CRPD-komiteen tolker artiklene (og Høykommisæren, WHO m.fl.) undergraver CRPD-komiteens posisjon og autoritet. Dette kan også få en negativ betydning for CRPD-komiteens anbefalinger på andre artikler, hvis det er noe Norge ikke ønsker å følge, og på CRPDs stilling.

Noen av dere husker kanskje at dette var et av Facundo Chavez (Disability Advisor hos FNs Høykommissær for menneskerettigheter) sitt poeng i møtet vi hadde med ham under CRPD-høringen i 2019.

Vi er inne i en rivende utvikling internasjonalt, og CRPD-komiteen vil prioritere arbeid mot Europa-rådet /EMD fremover.

Hvis tolkningserklæringene kommer inn i selve loven vil dette bli et enormt hinder for at denne utviklingen kan skje også i Norge. Tolkning er dynamisk, og skjer mye mer i samspill mellom retten og samfunnsutviklingen. Blir det en del av selve MR-loven blir det statisk, og veldig krevende å bevege. Tolkningserklæringene blir da i praksis til reservasjoner, selv om de pr. nå ikke er det.

Vi støtter også argumentasjonen fra Stopp Diskrimineringen ifht. hvordan dette vil påvirke.

Vennlig hilsen

Mette Ellingsdalen,
leder i WSO - Landsforeningen We Shall Overcome

E-post: post@wso.no

www.wso.no